

Čís. 4749.

Pro žalobu o náhradu škody pro nesplnění přípovědi prodatele, dané p o s m l o u v ě, že kráva jest v určitém stupni stelnou, neplatí propadná lhůta Šu 933 obč. zák.

(Rozh. ze dne 26. února 1925, R II 41/25.)

Žalobce koupil koncem února 1924 od žalovaných krávu a tito dle tvrzení žaloby ho ujistili, že kráva byla 16. února 1924 právě 7 měsíců stelnou a zavázali se nahraditi mu škodu, kdyby se ukázalo, že tomu tak není. Poněvadž se kráva otelila o 11 neděl později, než dle této záruky se měla oteliti, žádal žalobce žalobou, zadanou na soudě dne 28. srpna 1924 za krmení krávy za těchto 11 týdnů 1078 Kč, a odvozoval ji nesplněním záruky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto byla podána po lhůtě Šu 933 obč. zák. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by doplnil řízení a znovu rozhodl. D ů v o d y: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudce, že propadná lhůta Šu 933 obč. zák. počítá se i při zaručení stelnosti krávy od odevzdání dobytčete, poněvadž zákon stanoví tak krátkou — šestinedělní — lhůtu proto, by se vada (nedostatek vadnosti) co nejrychleji dala ve sporu zjistiti a předpokládá tedy možnost zjištěné vady. Stelnost se pravidelně nedá v nižším stupni zjistiti a nutno proto počítati propadnou lhůtu od onoho okamžiku, kdy se objeví neklamné známky, že dobytče stelným není, nebo není stelným v takovém stupni, jaký prodávatel zaručil (Krainz: sv. II. z roku 1920 str. 213). Úvaha tato však nepadá zde na váhu, poněvadž i dle tohoto počítání propadné lhůty byla by žaloba ze správy opožděnou. Neboť nejpozději se dalo zjistiti, že kráva nebyla stelnou v zaručeném stupni stelnosti dne 16. července 1924 (doba skutečného otelení), takže propadná šestinedělní lhůta uplynula dnem 27. srpna 1924, kdežto žaloba byla podána až 28. srpna 1924. Odvolací soud však nepovažuje žalobcův nárok ani ze správy plynoucí, ani z důvodu náhrady škody vyplývající. Neboť povinnost k náhradě škody ve smyslu Šu 932 odstavec první poslední věta obč. zák. předpokládá zavinění prodatele (§§ 1295, 1324 obč. zák.), jak motivy k III. dílčí novele str. 174 výslovně uvádějí. Žalobce však netvrdil v řízení před první stolicí zavinění žalovaných; teprve v odvolání se dovolává omylu, žalovanými vyvolaného, což nutno považovati za nepřipustnou novotu (§ 482 c. ř. s.). Soud je vázán jen skutkovým přednesením stran a nikoliv jejich právním názorem; právní podřadení přísluší soudci a je proto oprávněn odchýlně od žalobce vyřknouti, že zažalovaný nárok není odvozován ze zavinění žalované strany. Z přednesení žalující strany je naopak patrné, že žalovaní se zavázali nahraditi škodu, pak-li by kráva nebyla v zaručeném stupni stelnosti. Jde tedy o závazek smluvní, jež mohou prodávatelé kdykoliv převzíti i vedle zákonného závazku ze správy, a jeho vymáhání není vázáno propadnou lhůtou Šu 933 obč. zák. Jest proto v první řadě znáti přesný obsah této úmluvy.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávnění. Žalobce uvedl v žalobě, že se mu žalovaní zaručili za určitý stupeň stelnosti krávy a též za škodu, která by mu vznikla, kdyby kráva nebyla v tom stupni stelnou, a zejména podrobně tvrdil, že, když jim napsal, že krávu nechce, poněvadž pokáslává, přišli k němu žalovaní po odevzdání krávy a opětně ho ujistili, že kráva je 7 měsíců stelnou, a že žalovaná dodala, že mu škodu nahradí, ukáže-li se, že nebyla 16. února 1924 sedm měsíců stelnou. Škodu 1078 Kč žalobce odůvodňuje tím, že krávu, ač mléka nedávala, musil o 11 týdnů déle krmiti a ošetřovati, nežli by byl činiti musil, kdyby přislíbený stupeň stelnosti býval správným. Při ústním líčení rozepře dne 4. října 1924 žalobce výslovně uvedl, že neuplatňuje žalobou nároku ze správy, nýbrž nárok na náhradu škody pro nedostatek zaručené vlastnosti dobytka, ku které se oba žalovaní zavázali zvláštní úmluvou po dodání dobytka. Právem proto soud odvolací označuje tento nárok jako »smluvní«, jenž mohl býti umluven kdykoli vedle zákonného závazku ze správy; jehož uplatňování pak není vázáno propadnou lhůtou Šu 933 obč. zák. Jest to závazek k náhradě škody ze smlouvy (§ 1298 obč. zák.), jež žalobce nezakládá na správě pro nějaký nedostatek koupené krávy, nýbrž opírá o zvláštní, po odevzdání krávy uzavřenou smlouvu, kterou se prý žalovaní zavázali žalobci zaplatiti škodu, která mu vznikne, ukáže-li se jich tvrzení o stupni stelnosti krávy býti nesprávným. Takovýto závazek žalovaných, stal-li se skutečně, jest samostatným, nezávislým od správy pro vady dobytčete a platí proň všeobecná tříletá promlčecí lhůta Šu 1489 obč. zák. pro závazky k náhradě škody a nikoli propadná lhůta Šu 933 obč. zák. pro nároky ze správy. Poněvadž promlčecí lhůta tříletá ode dne odevzdání krávy (koncem února 1924) žalovaným, kdy promlčení započalo (§ 1478 obč. zák. slova »an sich«), do dne podání žaloby (dne 28. srpna 1924) ještě neuplynula, není žaloba ani opozděnou (§ 933 obč. zák.), ani promlčenou (§ 1489 obč. zák.). Že nárok na náhradu škody není nárokem ze správy, byť i se děla o něm zmínka v Šu 932 obč. zák., vyplývá z toho, že předpokládá zavinění zcizitelovo, kdežto při správě na vině nezáleží, jak bylo s dostatek odůvodněno v rozhodnutí sb. n. s. čís. 2434, na něž se tuto poukazuje.

Čís. 4750.

Obchod kompenzačním uhlím.

Jde o smlouvu nicotnou, vsunula-li se mezi výrobce potravin a důlní podnik osoba třetí. Byly-li potraviny dodány za ceny vyšší než zákonem stanovené, lze se domáhat pouze ceny maximální.

(Rozh. ze dne 26. února 1925, Rv II 840/24.)

Marie T-ová a Viktor F. dodali žalované důlní společnosti před státním převratem různé potraviny na t. zv. kompenzační uhlí, a postoupili